

РЕШЕНИЕ

14.12.2020

с. Верхний Услон

КАРАР

4-51

Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль район Советы регламентына
үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турында

«Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003нче елның 6нчы октябреннән 131-ФЗ номерлы Федераль закон, «Россия Федерациясендә жирле үзидарә» 2004нче елның 28нче июленнән 45-ТРЗ Татарстан Республикасы Законына таянып,

Югары Ослан муниципаль районы Советы
каrar итте:

1. Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районы Советының 2016нчы елның 14нче мартындагы 9-78нче номерлы карары белән расланган Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районы Советы регламентына (алга таба - Регламент) түбәндәге үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертәргә:

1.1. Регламентның 25нче статьясындагы 4нче пункттын түбәндәге редакциядә бөян итәргә:

«4. Район Советы депутатлары чираттагы утырышның вакыты, үткәрелә торган урыны, район Советы каравына кертелә торган мәсьәләләр турында 3 көннән дә соңга калмыйча, ә чираттан тыш утырыш уздыру вакыты турында хәбәр итә. Район Советы утырышын уздыру урыны һәм вакыты турындагы хәбәр массакүләм мәгълүмат чараларында яисә Югары Ослан муниципаль районының Интернет челтәрүзүдәге рәсми сайтында басылып чыгарга мөмкин.

Район Советы утырышында утырыш уздырырга бер көннән дә соңга калмыйча карауга чыгарыла торган карарлар проектлары Югары Ослан муниципаль районының рәсми сайтында урнаштырыла».

2. Югары Ослан муниципаль районы Советы Регламенты текстын яңа редакциядә расларга (1нче кушымта)

3. Өлеге карарны Татарстан Республикасының хокукый мәгълүмат рәсми порталында һәм Югары Ослан муниципаль районының рәсми сайтында урнаштырырга.

4. Өлеге карарның үтәләшен тикшереп торуну Югары Ослан муниципаль районы Советының законлылык, хокук тәртибе һәм регламент буенча даими комиссиясенә йөкләргә.

Совет Рәисе
Югары Ослан муниципаль районы Башлыгы

М. Г. Зыятдинов

Югары Ослан муниципаль
районының 2020нче елның 14нче
декабрдәгә 4-51нче номерлы
карарына

1нче кушымта

Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районы
Советы Регламенты

Бүлек 1. Гомуми нигезләмәләр

Статья 1.

1. Әлеге Регламент Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районы Советы (алга таба - район Советы) эшчәнлеген оештыру мәсьәләләрен җайга сала, район Советы утырышларын чакыру, әзерләү һәм үткәру тәртибен, аның утырышларында карала торган мәсьәләләр буенча фикер алышу һәм карарлар кабул итү тәртибен, даими комиссияләр, депутат төркемнәре, район Советының башка органнары формалаштыру тәртибен һәм вәкаләтләрен билгели, район Советы һәм аның депутатлары тарафыннан үз вәкаләтләрен гамәлгә ашыру тәртибе белән бәйлә башка мәсьәләләргә җайга сала.

2. Әлеге регламентны үтәү район Советы депутатлары, муниципаль район җирле үзидарә органнары һәм вазыйфаи затлары, район Советы каравына сораулар кертә торган, аның утырышларында катнашучы, депутатларның мөрәҗәгатьләрен һәм запросларын карый торган башка затлар өчен мәҗбүри булып тора.

Статья 2

1. Район Советы эшчәнлегә күмәк һәм ирекле фикер алышу һәм мәсьәләләргә хәл итү принципларына нигезләнә.

Статья 3

1. Район Советы эшчәнлегенең төп формасы булып, аның утырышлары, аларда район Советы компетенциясенә кертелгән мәсьәләләр хәл ителә.

2. Район Советы утырышлары ачыктан-ачык һәм хәбәрдар үткәрелә.

3. Район Советы ябык утырышны уздыру турында карар кабул итәргә мөмкин. Ябык утырышларның эчтәлегенә турындагы белешмәләр фаш ителергә тиеш түгел һәм депутатлар тарафыннан Советтагы эшчәнлегә өчен генә файдаланылырга мөмкин.

Статья 4

1. Район Советы, аның даими комиссияләре, район Советы депутатлары, район Башлыгы-район Советы рәисе һәм аның урынбасары эшчәнлеген хокукый, оештыру, документаль, мәгълүмати, матди - техник яктан тәэмин итү Югары Ослан муниципаль районы Советы турындагы Нигезләмә нигезендә район Советы Аппараты башкара.

Бүлек 2. Район Советы депутаты

Статья 5

1. Район депутаты вәкаләтләргә аны җирлек башлыгы яисә җирлекнең вәкилләккә органы депутатлары арасынан район Советы депутаты итеп сайлаган

көннән башлана һәм яңа чакырылыш район Советы эшли башлаган көннән туктала.

2. Депутат үз эшчәнлеген федераль һәм республика законнары, Югары Ослан муниципаль районы Уставы, Югары Ослан муниципаль районы Советы депутаты статусы турындагы Нигезләмә нигезендә башкара.

Статья 6

1. Депутат берләшмәләре «Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003нче елның 6нчы октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 35.1нче статьясы һәм 22.1нче статьясы, «Татарстан Республикасында җирле үзидарә турында» 2004нче елның 28нче июлендәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы законы нигезендә формалаша.

Статья 7

1. Депутат берләшмәсен төркәү өчен район Башлыгына-район Советы Рәисенә түбәндәге документлар җибәрелә:

а) депутат берләшмәсе төзелү турында депутат берләшмәсе җитәкчесенәң язмача хәбәрнамәсе;

б) депутат берләшмәсенәң оештыру җыелышы беркетмәсе, аны оештыру максатлары, аның рәсми исеме, исемлек составы, шулай ук депутат берләшмәсе исемнән чыгыш ясарга һәм аны район Советы һәм аның органнары утырышларында тапшырырга вәкаләтле затлар турында карар үз эченә ала;

в) депутат берләшмәсенә керү турында район Советы депутатларының язма гаризалары.

2. Төркәлгән барлык депутат берләшмәләре район Советының депутат берләшмәләре реестрына кертелергә тиеш.

3. Әлеге статья нигезендә төркәлмәгән депутат берләшмәләре әлеге Регламентта билгеләнгән депутат берләшмәсе хокукларыннан файдаланмый.

Статья 8

1. Депутат берләшмәләре хокуклы:

а) район Башлыгын - район Советы рәисен һәм район Башлыгы урынбасары - район Советы Рәисе урынбасарын сайлау өчен кандидатуралар турында алдан фикер алышу;

б) район Советында карала торган мәсьәләләр буенча фикер алышулар үткәргә;

в) башка фракцияләр, депутат төркемнәре белән консультацияләр һәм башка килештерү чаралары үткәргә;

г) район Советы депутатлары арасында үз программаларын, тәкъдимнәрен, мөрәҗәгатьләрен һәм башка материалларны таратырга;

д) район Советы утырышында теләсә кайсы фикер алышына торган мәсьәлә буенча чыгыш ясарга;

е) үз вәкилләрен вакытлы депутат комиссияләренә, эшче төркемнәргә, шул исәптән килештерү төркемнәренә кертергә;

ж) үз фракциясе, депутатлар төркеме арасынан Советта теләсә кайсы вазыйфага сайлану өчен кандидатуралар тәкъдим итәргә;

з) законнар белән тыелмаган башка эшчәнлекне гамәлгә ашыру.

2. Төрле фракцияләр һәм депутат төркемнәре вәкилләренәң уртак карарларын эшләү өчен уртак консультацияләр, киңәшмәләр, утырышлар үткәрелергә мөмкин.

Статья 9

1. Депутат берләшмәсе үз-үзен таркату турында Карар кабул итәргә мөмкин. Депутат берләшмәсе тарафыннан үз-үзен таркату турында Карар кабул ителгән очракта, ул депутат берләшмәсе җитәкчесе тарафыннан имзалана һәм 3 көн эчендә муниципаль район Башлыгына жибәрелә.

2. Район Советы депутаты язма гариза нигезендә теләсә кайсы вакытта депутат берләшмәсе составыннан чыгарга хокуклы. Җитәкчелек (координацияләүче) органнары район Башлыгына состав үзгәргәннән соң 5 көн эчендә берләшмә составының үзгәрүе турында хәбәр итәләр.

3. Әгәр әлеге регламент нигезендә теркәлгән депутат берләшмәсе әгъзалары саны район Советының 5 депутатыннан да ким булса, мондый депутат берләшмәсе район Советының депутат берләшмәләре реестрыннан төшереп калдырылырга тиеш, бу хакта район Башлыгы-район Советы рәисе район Советының яқындагы утырышында депутатларга хәбәр итә.

Бүлек 3. Район Башлыгы, район Башлыгы урынбасарын сайлау.

Статья 10

1. Район Башлыгы яңа сайланган муниципаль район Советының беренче утырышында арасыннан депутатлар арасыннан яшерен тавыш бирү юлы белән, район Советы вәкаләтләре вакытын сайлана. Район Башлыгы район Советы рәисе вәкаләтләрен башкара.

2. Район Башлыгын сайлау район Советы депутатлары тарафыннан тәкъдим ителә торган кандидатлар арасыннан, шул исәптән район халкы, иҗтимагый берләшмәләр, Татарстан Республикасы Президенты тәкъдимнәре нигезендә гамәлгә ашырыла.

3. Район башлыгы вазыйфасына сайлану өчен тәкъдим ителгән депутат үз-үзен тотышы турында белдерергә хокуклы.

Статья 11

1. Район Башлыгы вазыйфасына сайлану өчен тәкъдим ителгән барлык кандидатуралар буенча фикер алышу үткәрелә. Фикер алышу барышында кандидатлар алда торган эшчәнлек программасы белән чыгыш ясыйлар һәм депутатларның сорауларына җавап бирәләр.

Һәр депутат кандидат тәкъдим иткән программа турында үз фикерләрен әйтәргә, тәкъдим ителгән кандидатураны хуплап яисә каршы агитацияләргә хокуклы.

2. Район башлыгы вазыйфасына сайлану өчен тәкъдим ителгән кандидатуралар турында фикер алышканнан соң, үзен-үзе тотышы турында белдергән барлык кандидатлар да яшерен тавыш бирү бюллетененә кертелә. Һәр депутат бер кандидат өчен генә тавыш бирә ала.

3. Кандидат район Башлыгы вазыйфасына сайланган дип санала, әгәр аны сайлау өчен район Советы депутатларының яртысыннан күбрәге тавыш бирсә.

4. Район башлыгы вазыйфасына икедән артык кандидат күрсәтелгән һәм шуларның берсе дә сайлану өчен таләп ителгән тавыш җыймаган очракта, иң күп тавыш алган ике кандидатура буенча тавыш бирүнең икенче туры уздырыла.

5. Әгәр икенче турда тавыш бирүнең бер генә кандидат та сайлау өчен таләп ителгән тавышлар санын җыймаса, яңа кандидатлар тәкъдим итү белән, район Башлыгын кабат сайлау үткәрелә. Шулу вакытта элегрәк тәкъдим ителгән кандидатларны тәкъдим итү рәхсәт ителә.

Статья 12

1. Сайланганнан соң район Башлыгы түбәндәге ант бирә:

"Югары Ослан муниципаль районы Башлыгы вазифаларын башкарганда, Россия Федерациясе Конституциясен һәм законнарын, Татарстан Республикасы Конституциясен һәм законнарын, Югары Ослан муниципаль районы Уставын үтәргә, район гражданның иминлеген тәмин итү, кеше һәм граждан хокукларын һәм ирекләрен яклау өчен барлык көчәләргә һәм белемнәргә куярга ант итәм".

Статья 13

1. Район Башлыгы вәкаләтләре 2003нче елның бнчы октябрәндәге 131-ФЗ номерлы «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» Федераль закон, Югары Ослан муниципаль районы Уставы белән регламентлана.

2. Район Башлыгы - район Советы рәисенәң жәмәгәт башлангычларында ярдәмчеләргә булырга мөмкин.

Статья 14

1. Район Башлыгы тәкъдиме белән район Советы тарафыннан депутатлар арасынан район Башлыгы урынбасары сайлана.

Район Башлыгы урынбасары ачык тавыш бирү юлы белән сайлана.

2. Район Советы депутаты, район Советы депутатларының яртысынан күбрәгә сайланса, район башлыгының сайланган урынбасары булып санала.

3. Район Башлыгы урынбасары район Уставында билгеләнгән вазифаларны бүлү буенча функцияләргә башкара, район Башлыгы йөкләмәсен үти. Район Башлыгы вакытлыча булмаганда (чиргә яки ялга бәйлә рәвештә) яки үз бурычларын үтәү яки вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату мөмкинлеген булмаган очракта, район Башлыгы урынбасары үз вәкаләтләрен даими нигездә башкаручы, район Башлыгы - район Советы Рәисе вазифаларын башкара.

4. Район Башлыгы урынбасары вәкаләтләргә район Уставы һәм гамәлдәге законнар нигезендә вакытыннан алда туктатыла.

5. Район Башлыгы урынбасары статусы белән бәйлә чикләүләр федераль законнар белән билгеләнгән.

6. Район башлыгы урынбасары район башлыгы инициативасы буенча кабул ителә торган район Советы карары нигезендә яисә депутатлар төркеме таләбе буенча район Советы депутатларының билгеләнгән санынан кимендә өчтән бер санында үз вазифасыннан теләсә кайсы вакытта алынырга мөмкин. Район башлыгы урынбасарын чакыртып алу турындагы карар шунда катнашучы район Советы депутатлары санынан күпчелек тавыш белән ачык тавыш бирү юлы белән кабул ителә.

Бүлек 4. Район Советының даими комиссияләргә

Статья 15

1. Район Советы компетенциясенә кергән мәсьәләләргә алдан карау һәм эзерләү өчен, депутатлар арасынан, район Башлыгы һәм аның урынбасарынан тыш, район Советы эшчәнлегенә төп юнәлешләргә буенча даими комиссияләр төзелә, шулай ук вакытлы комиссияләр төзеләргә мөмкин.

2. Муниципаль программалар проектларын, район Советы карарлары проектларын эзерләү, район карамагына кертелгән иң мөһим мәсьәләләр буенча фикер алышу өчен, район Советы каршында аны хәл итү буенча депутатлар, район

Башкарма комитеты, ижтимагый берләшмәләр, оешмалар һәм предприятиеләр вәкилләре, белгечләр, экспертлар һәм район халкы составында эшче, эксперт һәм башка киңәшмә төркемнәре төзелергә мөмкин.

Статья 16

1. Район Советының даими комиссияләре аның компетенциясенә кертелгән мәсьәләләр буенча:

- 1) район Советы карары проекты буенча бәяләмәләр эзерлиләр;
- 2) район, район бюджетын үстерү планнары һәм программалары проектларын эшләүдә катнашалар, алар буенча үз искәртмәләрен һәм тәкъдимнәрен кертәләр;
- 3) район Советы, район Башлыгы - район Советы Рәисе кушуы буенча яки үз инициативасы белән комиссия эшчәнлегенә кагылышлы сораштырулар эзерлиләр, алар буенча район Советының хокукый актлары проектларын эзерлиләр;
- 4) үз компетенциясе кысаларында район Советының хокукый актлары үтәлешен контрольдә тоталар, әлеге сораштырулар буенча тиешле органнарның һәм жирле үзидарә органнарының вазыйфаи затларының докладларын һәм хисапларын тыңлыйлар;
- 5) район Советы утырышында карау өчен документлар проектларын эзерлиләр;
- 6) район Советына яисә район башлыгына жирле әһәмияттәге аеруча мөһим мәсьәләләрне халык тикшерүенә чыгару яисә гавами тыңлаулар билгеләү турында тәкъдимнәр белән мөрәжәгать итәләр;
- 7) әлеге Регламентта каралган тәртиптә район Советының чираттан тыш утырышларын чакыру турында тәкъдимнәр кертәләр;
- 8) район Уставы һәм әлеге регламентта каралган башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыралар.

Статья 17

1. Район Советының даими комиссияләре район Советы депутатлары тарафыннан, аның рәисе һәм әгъзалары составында билгеләнгән саныннан күпчелек тавыш белән район Советы депутатлары сайлана.

2. Район Советының даими комиссияләренең саны район Советының 7 депутатыннан ким һәм 10 нан артык була алмый, ул яңа төзелгән район Советының беренче утырышында билгеләнә.

3. Район Советының даими комиссияләрен сайлаганда тавыш бирү тулаем составта уздырыла.

4. Район Советының даими комиссияләре рәисләре альтернатив нигездә сайлана. Комиссия рәисе вазыйфасына кандидатуралар аның утырышында алдан каралырга тиеш.

5. Район Советы депутаты район Советының ике комиссиясе әгъзасы булырга мөмкин.

Статья 18

1. Район Советының даими комиссияләре рәисләре:

- 1) комиссияләр эшчәнлеген оештыруны гамәлгә ашыралар;
- 2) комиссия утырышының көн тәртибен һәм чакырылган затлар исемлеген формалаштыралар;
- 3) комиссия утырышлары алып баралар;
- 4) комиссияне район Советының башка комиссияләре, район Башлыгы - район Советы рәисе, район территориясендә урнашкан предприятиеләр, учреждениеләр һәм оешмалар, массакүләм мәгълүмат чаралары белән үзара мөнәсәбәтләрдә

тәкъдим итәләр;

- 5) комиссия беркетмәсенә кул куялар;
- 6) әлеге регламентта каралган башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыралар.

Статья 19

1. Комиссия составының кимендә 50 проценты катнашса, район Советының даими комиссиясе утырышы тулы хокуклы була.
2. Район Советының даими комиссиясе карары комиссия әғзаларының күпчелек тавыш белән кабул ителә.
3. Район Советының берничә даими комиссиясенә уртак утырышларын үткәргәндә, карарлар һәр комиссиянең шунда катнашучы әғзалары саныннан күпчелек тавыш белән кабул ителә.

Статья 20

1. Район Советының даими комиссияләре үз эшләренә жирле үзидарә органнары, шул исәптән район Башкарма комитетының структур бүлекчәләре, дәүләт органнары, ижтимагый оешмалар вәкилләрен, экспертларны, белгечләренә жәлеп итәргә хокуклы.

Статья 21

1. Район Советының даими комиссияләре утырышларында аның составына кермәгән район Советы депутатлары киңәш бирү тавышы хокукына ия булырга мөмкин.

Статья 22

1. Район Советы, кирәк булганда, вакытлы комиссияләр дә оештыра ала.
2. Әлеге комиссияләрнең бурычлары, вәкаләтләре һәм эшчәнлек сроклары район Советы тарафыннан аларны төзегәндә билгеләнә. Вакытлы комиссияләр рәис һәм комиссия әғзалары составында депутатлар арасынан район Советы депутатларының билгеләнгән саныннан күпчелек тавыш белән төзелә.

Статья 23

1. Вакытлы комиссияләр үзләренең эш нәтижәләре буенча район советына мәсьәләнең асылы буенча төзелгән докладны тапшыралар. Үзенчәлекле фикере булган комиссия әғзалары аны район Советы утырышында игълан итәргә хокуклы. Вакытлы комиссияләр доклады буенча район Советы карар кабул итәргә мөмкин.
2. Вакытлы комиссияләр үз эшчәнлеген үзенә йөкләнгән бурычларны үтәгәннән соң яисә вакытыннан алда район Советы карары белән туктаталар.

Бүлек 5. Район Советының эш тәртибе

Статья 24

1. Яңа сайланган район Советы муниципаль район составына керүче барлык жирлекләргә депутатлар сайлангандан соң утыз көн эчендә беренче утырышка жыела.
2. Сайлаулардан соң район Советының беренче утырышын район Башлыгы сайланганчы район Советы депутаты ача һәм алып бара.

Статья 25

1. Район Советының чираттагы утырышлары кирәк булган саен, әмма

кимендә өч айга бер тапкыр үткәрелә.

Чираттан тыш утырышлар район Башлыгы яки депутатлар төркеме инициативасы белән район Советы депутатларының билгеләнгән саныннан кимендә өчтән бер өлеше чакырыла.

2. Район Советы утырышы, әгәр анда сайланган район Советы депутатларының кимендә 50 проценты катнашса тулы хокуклы.

3. Әгәр район Советы утырышына район Советына сайланган депутатларның 50 проценттан кимрәге килсә, район Башлыгы карары белән утырыш башка вакытка күчерелә, әмма жиде көннән дә артык түгел.

4. Район Советы депутатлары чираттагы утырышның вакыты, үткәрелә торган урыны, район Советы каравына кертелә торган мәсьәләләр турында 3 көннән дә соңга калмыйча, ә чираттан тыш утырыш уздыру вакыты турында бер көннән дә соңга калмыйча хәбәр итә. Район Советы утырышын уздыру урыны һәм вакыты турындагы хәбәр массакуләм мәгълүмат чараларында яисә Югары Ослан муниципаль районының Интернет челтәрендәгә рәсми сайтында басылып чыгарга мөмкин.

Район Советы утырышында утырыш уздырырга бер көннән дә соңга калмыйча карауга чыгарыла торган карарлар проектлары Югары Ослан муниципаль районының рәсми сайтында урнаштырыла.

Статья 26

1. Район Советы утырышлары район Советы бинасының актлар залында түбәндәге адрес буенча үткәрелә: Татарстан Республикасы, Югары Ослан муниципаль районы, Чехов урмы, 18нче йорт, анда Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы һәм Югары Ослан муниципаль районы флаглары һәм герблары урнаштырыла.

2. Утырышлар Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы дәүләт гимннары белән ачыла һәм ябыла.

3. Район Советының утырышлар залында район Башкарма комитеты, массакуләм мәгълүмат чаралары вәкилләре өчен махсус билгеләнгән урыннар билгеләнә.

Статья 27

1. Район Советы утырышына килгән депутатларны теркәү район Советы утырышы ачылганчы бер сәгать кала башлана.

2. Район Советы аппараты теркәлүне оештыра, утырышка килгән депутатларны теркәү нәтижәләрен анализлай, депутатларның аның утырышларында булмавының сәбәпләре турында район Советына хәбәр итә.

Статья 28

1. Район Башлыгы сайланганнан соң, Советның беренче һәм аннан соңгы утырышларын район Башлыгы - район Советы Рәисе алып бара, ә ул булмаганда - район Башлыгы урынбасары - район Советы Рәисе урынбасары. Әгәр район Башлыгы-район Советы Рәисе яки аның урынбасары Югары Ослан муниципаль районы Советы утырышында булмаса, район Советы утырышта вакытлыча рәислек итүче депутатны үз составыннан сайлай.

2. Рәислек итүче район Советы утырышында:

1) утырышларны ача һәм яба;

2) утырышка чакырылган депутатларның составы турында депутатларга хәбәр итә;

3) район Советы утырышын алып бара, әлеге регламентның үтәлешен һәм

расланган эш тәртибен тәэмин итә;

4) утырышта кворум булуын контрольдә тотә;

5) чыгышлар һәм докладлар өчен сүз бирә;

6) район Советы карарлары проектларын, утырышта карала торган мәсьәләләр буенча депутатларның тәкъдимнәрен тавыш бирүгә куя, аларны тавыш бирүгә һәм тавыш бирү нәтижәләренә кую эзлеклелеген игълан итә;

7) депутатларның секретариаттан кергән гаризаларын, белешмәләрен, тәкъдимнәрен һәм искәрмәләрен игълан итә;

8) утырыш залында тәртип тәэмин итә;

9) карала торган мәсьәләләр буенча хезмәттәшлеккә, якларның позициясен якынайтуга ярдәм итә;

10) фикер алышулар барышында фикер алышына торган мәсьәлә буенча төрле фикерләргә ачыклауны тәэмин итә, кирәк булганда тиешле аңлатмалар биреп, утырыш барышында барлыкка килгән каршылыкларны жиңеп чыгу һәм башка мәсьәләләргә хәл итү максатларында консультацияләр үткәргәне оештыра;

11) кирәк булганда, депутатлар, даими комиссияләр белән консультацияләр үткәрә, каршылыкларны жиңү максатыннан вакытлы комиссияләр эшен оештыралар;

12) район Советы секретаре һәм аппараты эшен оештыралар.

13) утырышлар беркетмәләренә кул куя.

3. Рәислек итүче фикер алышына торган мәсьәләләргә асылы буенча башка депутатлар өчен әлеге Регламентта билгеләнгән вакыттан артык чыгыш ясарга, әгәр алар әлеге регламент таләпләренә каршы килмәсә, депутатларның чыгышларын өзәргә һәм шәрехләргә хокуклы түгел.

Статья 29

1. Район Советы утырышы вакытында сәркатип сайлана. Сәркатип кандидатурасы турында тәкъдимнәр район Башлыгы тарафыннан кертелә.

Сәркатип депутатлар арасыннан ачык тавыш бирү белән сайлана.

Район Советы утырышы секретаре:

1) утырыш беркетмәсен алып баруны оештыра;

2) чыгыш ясаучыларның сәркатипкә керү вакыты күрсәтелгән язмасын алып бара; утырышта рәислек итүчегә фикер алышуларда чыгыш ясау өчен язылган мәгълүматларны бирә;

3) депутат запросларын, мәсьәләләрен, мәсьәләләрен, белешмәләрен, хәбәрләрен, гаризаларын, тәкъдимнәрен һәм башка материалларын терки, аларны утырышта рәислек итүчегә, редакция комиссиясенә, Советның башка органнарына жибәрә;

4) район Советы адресына гражданнардан һәм оешмалардан кергән мөрәжәгатьләр белән эшләнә оештыра;

5) утырышта депутатларга кирәкле материалларны тиражлауны һәм тарату эшен оештыра;

6) утырыш беркетмәсендә ачык, яшерен һәм исемле тавыш бирү нәтижәләрен терки;

7) утырыш барышында барлыкка килгән мәсьәләләр буенча депутатларга аңлатмалар бирә һәм хәбәр итә;

8) утырыш тәмамланганнан соң утырыш беркетмәсен визалаштыра һәм аны рәислек итүчегә имзага тапшыра.

2. Депутатлар тарафыннан карала торган мәсьәлә буенча мөрәжәгатьләргә һәм фикерләргә тулырак исәпкә алуу, карар проектының ахыргы текстын эшләнү, рәислек итүче яки башка депутатлар тәкъдиме буенча утырышта редакция комиссиясе

сайлана.

Статья 30

1. Район Советының чираттагы утырышының көн тәртибе һәм эш тәртибе район Башлығы - район Советы рәисе тарафыннан район Советының эш планнарын һәм карарларын, шулай ук кәргән тәкъдимнәргә исәпкә алып, район Советы карамагына эзерләнә һәм тапшырыла. Чираттагы утырышның көн тәртибенә сораулар кертү инициативасы район Башлығы - район Советы рәисе, район Советы депутатлары, даими комиссияләр, район Башкарма комитеты жетәкчесе, хокук чыгару инициативасының башка субъектларына район Уставы нигезендә карый.

2. Район Советы утырышының көн тәртибе һәм эш тәртибе тикшерелә һәм рәис тәкъдиме буенча район Советы тарафыннан раслана.

3. Район Советы утырышының көн тәртибенә һәм эш тәртибенә тәкъдимнәр һәм искәрмәләр район Советы депутатлары тарафыннан утырыш секретарена язма рәвештә тапшырыла, яисә алар тарафыннан чыгышларда бәян ителә. Язма рәвештә кәргән тәкъдимнәр утырышта рәислек итүче тарафыннан аларның керү тәртибендә игълан ителә.

4. Көн тәртибендәгә мәсьәләләрне карау тәртибе, чираттагы мәсьәләне карауга күчү яки алдагы, әмма хәл ителмәгән мәсьәләләрнең берсенә кире кайту утырышта катнашучылар саныннан күпчелек тавыш белән гамәлгә ашырыла.

Статья 31

1. Район Советы утырышлары 10.00 сәгаттән 18.00 сәгаткә кадәр үткәрелә.

2. Утырышта докладлар өчен вакыт – 15-30 минут, өстәмә докладлар өчен – 5 минут, докладлар һәм карар проектлары буенча фикер алышуларда чыгыш ясау өчен – 5 минутка кадәр, фикер алышуларда кабат чыгыш ясау өчен – 3 минутка кадәр, утырышларны алып бару тәртибе, тавыш бирү мотивлары буенча чыгышлар өчен, сораулар, тәкъдимнәр, хәбәрләр һәм белешмәләр кертү өчен-1 минутка кадәр бирелә.

3. Катнашучы депутатларның күпчелегә ризалыгы белән яисә депутатлар каршылыклары булмаганда тавыш бирмичә, рәислек итүче доклад, өстәмә доклад яки чыгыш ясау өчен вакытны озайтырга яисә кыскартырга хокуклы.

Статья 32

1. Доклад һәм өстәмә докладтан соң, докладчыга район Советы утырышының көн тәртибе буенча, депутатларга, өстәмә докладчыга сораулар бирергә мөмкинлек бирелә. Сораулар язмача яки телдән бирелә. Район депутаты өч сорау бирә ала.

2. Район Советы, кирәк булганда, анда катнашучы депутатлар саныннан күпчелек тавыш белән мәсьәләләрне туктату һәм район Советы карары проекты яки доклады буенча фикер алышуларга күчү турында карар кабул итә.

3. Депутат фикер алышуларда ике тапкырдан да артык чыгыш ясый алмый. Өстәмә чыгыш ясау хокукы район Советы карары белән генә бирелергә мөмкин. Чыгыш ясау хокукын башка затка тапшыру рөхсәт ителми.

4. Бәхәсләргә туктату утырышта катнашучы депутатлар саныннан күпчелек тавыш белән ачык тавыш бирү юлы белән кабул ителә торган район Советы карары буенча башкарыла. Фикер алышуларны туктату турындагы мәсьәләне куелганда, рәислек итүче депутатларга чыгыш ясау өчен язылганнар һәм чыгыш ясарга теләүләрен ачыклау өчен хәбәр итә. Әгәр депутат туктатылуга бәйле рәвештә фикер алышулар булмады чыгыш ясау мөмкинлеге, ул сәркатипкә үзенең чыгышының текстын, аның район советы утырышы беркетмәсенә кушымта тәкъдим итә ала. Фикер алышулар туктатылганнан соң, докладчы һәм өстәмә докладчы 5 минут эчендә

йомгаклау чыгыш ясарга хокуклы.

Статья 33

1. Район Советы депутаты, утырышта катнашучы башка зат рәислек итеп сүз биргәннән соң чыгыш ясый.

2. Чыгыш ясау өчен сүз гаризалар керү тәртибедә бирелә. Утырышны алып бару тәртибе буенча рәислеккә кисәтүләр белдерү өчен, шулай ук тавыш бирүгә куелган формулировкаларны төгәлләштерү өчен чираттан тыш бирелә. Шулай ук, белешмәләр, аңлатмалар бирү һәм башка процедура мәсьәләләре буенча чыгыш ясау өчен, рәислек итүче тарафыннан төшереп калдырылырга мөмкин.

3. Район Советы тикшерелә торган мәсьәлә буенча чыгышларның чиратын үзгәртүгә хокуклы.

4. Алдан язылмыйча, чираттан тыш чыгыш ясау хокукына район Башлыгы - район Советы рәисе, район Башкарма комитеты җитәкчесе, утырышта рәислек итүче затлар ия.

Статья 34

1. Район Советы утырышында район Советы депутаты аның буенча сүз алган көн тәртибедәгә мәсьәлә буенча чыгыш ясарга тиеш. Район Советы депутатлары чыгышларын шәрехләргә, чыгыш ясаучыларга характеристика бирергә беркем дә хокуклы түгел.

2. Район Советы утырышында чыгыш ясаучы тупас һәм корректлы булмаган әйтәлмәләргә һәм гамәлләргә юл куймаска, законсыз һәм мәҗбүри гамәлләргә өндәргә тиеш түгел. Әлеге таләпләрне бозганда рәислек итүче мондый сүзләрнең, чакыруларның һәм гамәлләрнең ярамавы турында рәсми кисәтү ясый.

3. Кабат хокук бозудан соң рәислек итүче депутат чыгышын бүлдерә. Күрсәтелгән депутат шулай ук район Советы карары белән утырыш дәвамында чыгыш ясаудан мәхрүм ителергә мөмкин, ул анда катнашучы депутатлар саныннан күпчелек тавыш белән кабул ителә.

4. Чыгыш ясаучы фикер алышу темасыннан баш тартса, рәислек итүче аны фикер алышу темасына кушылырга өндәргә хокуклы.

Статья 35

1. Утырышта булган һәм район Советы депутаты булмаган затлар, тупас хокук бозу очрагында, рәис күрсәтмәсе буенча утырыш залыннан чыгарылырга мөмкин.

Статья 36

1. Район Советының һәр утырышында беркетмә алып барыла. Техник мөмкинлек булганда фонограмма һәм стенограмма алып барылырга мөмкин.

2. Утырыш беркетмәсендә күрсәтелә:

1) утырышны үткөрү датасы, урыны һәм район Советы утырышының тәртип номеры;

2) депутатларның билгеләнгән саны, утырышта катнашучы депутатлар саны, аларның фамилиясен, исемнән, әтисенәң исемнән күрсәтеп;

3) рәислек итүченең фамилиясе, исеме, атасының исеме, вазыйфасы;

4) район Советы утырышының көн тәртибе, район Советы каравына чыгарыла торган һәр мәсьәлә буенча район Советы утырышының көн тәртибе, фамилия, инициаллар, докладчылар, өстәмә докладчылар һәм барлык чыгыш ясаучылар мәсьәләләре;

5) тавыш бирү өчен барлык тәкъдимнәрне һәм барлык тавыш бирүләрнең

нәтижеләрен "әйе", "каршы", яки тоткарланган депутатлар санын күрсәтеп, ә атап тавыш бирү уздырганда - шулай ук депутатлар фамилияләрен һәм инициалларын күрсәтеп.

3. Беркетмәгә утырыш барышында депутатлар һәм чыгыш ясаучылар тарафыннан тапшырылган, район Советы кабул иткән актларның тулы текстлары һәм карарлар проектлары, чыгыш ясаучы материаллар һәм чыгышлар турында текстлар һәм башка материаллар кушып бирелә.

4. Район Советы утырышы беркетмәсе район Советы утырышы тәмамланганнан соң биш көн эчендә рәсмиләштерелә, секретарьга виза алына һәм район башлыгы - район Советы рәисе тарафыннан имзалана.

5. Беркетмә бер нөсхәдә рәсмиләштерелә һәм район Советы депутатларына һәм район халкына аларның үтенече буенча бирелә.

Бүлек 6. Тавыш бирү һәм карарлар кабул итү тәртибе

Статья 37

1. Район Советы карарлары, кагыйдә буларак, ачык тавыш бирү юлы белән кабул ителә.

2. Бу очрактарда, каралган законнар, Устав, район һәм әлеге регламент, шулай ук район Советы карары буенча яшерен тавыш бирү үткәрелә.

3. Район Советы карары буенча аерым мәсьәләләр буенча атап тавыш бирү үткәрелергә мөмкин.

Статья 38

1. Ачык тавыш бирүне уздырганда тавышларны санауны утырыш секретаре алып бара.

2. Тавыш бирү башланыр алдыннан рәислек итүче тавышка куела торган тәкъдимнәр саны турында хәбәр итә, аларның формулировкаларын һәм эзлекләгән аныклай.

3. Бер яки ике тәкъдим буенча тавыш биргәндә, һәр депутат бер тапкыр үз тавышын бирергә хокуклы: "әйе" яки "каршы" дип, шулай ук тавыш бирүдән тыелып калырга. Әгәр дә аның өчен әлеге Регламент буенча кирәкле депутатлар саны тавыш бирсә, тәкъдим кабул ителгән дип санала.

4. Әгәр тавышка бер мәсьәлә буенча икедән артык тәкъдим кертелсә, һәр депутат үз тавышын "әйе" яки һәр тәкъдимгә "каршы" дип тавыш бирергә, шулай ук теләсә нинди тәкъдимнәр буенча тавыш бирүдән тыелырга хокуклы (рейтинглы тавыш бирү). Иң күп тавыш жыйган ике тәкъдим әлеге статьяның өченче өлешендә каралган тәртиптә кабат тавышка чыгарыла. Әгәр бу очракта бер генә тәкъдим дә әлеге регламент буенча карар кабул итү өчен кирәкле тавышлар саны алынмаса, рәислек итүче тәкъдиме буенча яңа карар проекты эшләү өчен депутат килештерү комиссиясе төзелә.

5. Тавыш бирү тәмамланганнан соң, утырышта рәислек итүче аның нәтижеләрен игълан итә. Тавыш бирү нәтижеләре район Советы утырышы беркетмәсенә кертелә.

Статья 39

1. Яшерен тавыш бирүне үткәрү һәм аның нәтижеләрен билгеләү өчен район Советы депутатлар арасынан ачык тавыш бирү юлы белән хисап комиссиясен сайлай. Хисап комиссиясенә кандидатлары сайланучы органнар составына яисә сайланулы вазыйфаларга күрсәтелгән депутатлар керә алмый.

2. Хисап комиссиясе үз составынан комиссия рәисен һәм секретарен сайлай,

моның турында беркетмә төзелә.

3. Комиссия карарлары аның әгъзаларының күпчелек тавышы белән кабул ителә һәм комиссия рәисе һәм секретаре кул куя торган беркетмәләр белән рәсмиләштерелә.

4. Яшерен тавыш бирү өчен бюллетеньнәр хисап комиссиясе контролендә ул билгеләнгән формада һәм билгеле күләмдә әзерләнә. Бюллетеньнәрдә тавыш бирү өчен кирәкле мәгълүмат булырга тиеш. Карар проектлары буенча тавыш бирү бюллетеньнәрендә яисә сайлау вазыйфасына бердәнбер кандидатура булганда "әйе" һәм "каршы" сүзләре торырга тиеш.

5. Тавыш бирү вакыты һәм урыны, аны уздыру тәртибе әлеге регламент нигезендә хисап комиссиясе тарафыннан билгеләнә һәм комиссия рәисе тарафыннан игълан ителә.

6. Тавыш бирүне уздыру өчен комиссия утырышта катнашучы һәр депутатка тавыш бирү өчен бер бюллетень бирә.

7. Бюллетеньне тутыру депутат тавыш бирә торган кандидатның фамилиясен, ә бюллетеньдә карар проекты (карар варианты) буенча яки бер кандидатура белән - тәкъдим ителә торган карарлар яисә кандидатның фамилиясе вариантлары янында "әйе" яисә "каршы" сүзләрен сызу юлы белән башкарыла. "әйе" сүзләре дә, барлык кандидатларның "каршы" сүзләре дә, шулай ук бюллетеньне тутыру тавыш бирүдән тыелу булып санала.

8. Тавыш бирү бюллетене тавыш бирү өчен кабинетта тутырыла һәм тавыш бирү өчен бастырылган урнага төшерелә.

9. Хисап комиссиясе тавыш бирү тәмамланганнан соң урнаны ача, гамәлдәге һәм гамәлдә булмаган бюллетеньнәр санын билгели һәм тәкъдимгә яисә тәкъдимгә каршы бирелгән тавышларны санын. Тавышларны санаганда район Советы депутатлары катнаша ала.

10. Билгеләнгән формадагы бюллетеньнәр, ә вазыйфаи затны сайлаганда бер вазыйфага ике яки аннан күбрәк кандидатның фамилияләре калган бюллетеньнәр гамәлдә түгел дип санала.

11. Яшерен тавыш бирү нәтижәләре турында хисап комиссиясе беркетмә төзи, ул хисап комиссиясенәң барлык әгъзалары тарафыннан имзалана һәм район Советы утырышында укыла.

Статья 40

1. Исемле тавыш бирү район Советы депутатларының билгеләнгән саныннан кимендә өчтән бере таләбе буенча үткәрелә.

2. Исемле тавыш бирү һәм аның нәтижәләрен билгеләү өчен район Советы ачык тавыш бирү юлы белән депутатлар арасыннан хисап комиссиясен сайлый.

3. Район Советы утырышында яшерен тавыш бирү дә, исемгә атап тавыш бирү дә уздырылган очракта, район Советы аларны хисап комиссиясенәң бер составына йөкләргә мөмкин.

Исемлекле тавыш бирү нәтижәләре секретарьга беркетмәгә кертү өчен бирелә һәм район Советы утырышында игълан ителә, шулай ук массакуләм мәгълүмат чараларында, яки районның Интернет челтәрендәгә рәсми сайтында бастырып чыгарыла.

Статья 41

1. Бер үк мәсьәлә буенча кабат тавыш бирү, бу мәсьәлә буенча карар кабул итү өчен кирәк булган күпчелек тавыш белән кабул ителгән район Советы карары буенча рөхсәт ителә. Моның өчен тавышларны санаганда хаталар, тавыш бирүгә сорау

куйганда билгесезлек, әлеге Регламентны башкача бозу нигез булырга мөмкин.

Статья 42

1. Процедура мәсьәләләре буенча карарлар район Советы утырышында катнашучылар саныннан күпчелек тавыш белән кабул ителә һәм утырыш беркетмәсендә чагылдырыла.

2. Процедураларга түбәндәге сораулар керә:

- 1) Район Советы утырышы секретарен сайлау турында;
- 2) утырышның көн тәртибен раслау турында;
- 3) утырышның көн тәртибе проектына үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турында;
- 4) утырышның көн тәртибен яңа мәсьәлә белән тулыландыру турында;
- 5) утырышны берничә этапта уздыру турында;
- 6) утырышта тәнәфес, утырышны күчерү яки ябу турында;
- 7) чыгыш ясау өчен өстәмә вакыт бирү турында;
- 8) утырышның көн тәртибендәге мәсьәлә буенча фикер алышуларны күчерү яисә туктату турында;
- 9) утырышның көн тәртибенә күчү (кире кайту) турында;
- 10) мәсьәләне Советның тиешле Даими комиссиясе каравына тапшыру турында;
- 11) фикер алышусыз тавыш бирү турында;
- 12) хокукый актлар проектларына төзәтмәләрне кабул итү яки кире кагу турында;
- 13) ябык утырыш үткөрү турында;
- 14) утырышта рәислек итүче функцияләрен тапшыру турында;
- 15) затларны утырышка кирәкле белешмәләр һәм бәяләмәләр бирү өчен район Советы тарафыннан карала торган карар проекты һәм башка мәсьәләләр буенча чакыру турында;
- 16) утырышта катнашучыларга бирелә торган мәгълүматны, белешмәләрне игътибарга алу турында;
- 17) тавыш бирүне уздыру ысулын үзгәртү турында;
- 18) өстәмә теркәү уздыру турында;
- 19) тавышларны яңадан исәпләү турында;
- 20) район Советы утырышын үткөрү вакытын озайту турында;
- 21) депутат (депутатлар) мөрәжәгатендә булган сорауларга җаваплар өчен вазыйфаи затны утырышка чакыру турында;
- 22) район Башкарма комитетының үз эшчәнлегенә турында чираттан тыш хисап бирү турында;
- 23) әлеге Регламент нигезендә район Советы утырышында катнашкан депутатлар саныннан күпчелек тавыш белән кабул ителә торган башка мәсьәләләр.

Бүлек 7. Район Советының хокукый актлары

Статья 43

1. Район Советы үз компетенциясе чикләрендә, билгеләнгән федераль законнар, Татарстан Республикасы законнары һәм район Уставы нигезендә норматив һәм башка хокукый актлар кабул итә.

2. Район Советының норматив хокукый актлары, шулай ук норматив булмаган хокукый актлары карарлар рәвешендә кабул ителә.

3. Район Советының хокукый актлары көн тәртибенә кертелгән мәсьәлә кысаларында кабул ителә.

4. Район Советының хокукый актларына район башлыгы - район Советы рәисе

тарафыннан алар кабул ителгән көннән алып өч көн эчендә кул куела һәм район Уставында билгеләнгән тәртиптә халыкка житкерелә.

Бүлек 8. Район Советы тарафыннан муниципаль норматив хокукый актлар кабул итү тәртибе

Статья 44

1. Муниципаль хокукый актлар проектлары район Башлыгы, район Советы депутатлары, район Башкарма комитеты житәкчесе, район прокуроры, территориаль ижтимагый үзидарә органнары, гражданның инициатив төркемнәре, шулай ук районның Контроль-хисап Палатасы, районның финанс-бюджет Палатасы, районның Милек һәм жир мөнәсәбәтләре палатасы тарафыннан аларны алып бару мәсьәләләре буенча кертелә ала.

2. Муниципаль хокукый акт проекты керткәндә район Советына тәкъдим ителергә тиеш:

- 1) муниципаль хокукый акт проекты тексты;
- 2) аңлатма язуы;
- 3) белешмә материаллар (булганда) (кертелә торган мәсьәлә буенча мәгълүмат, иллюстратив материал, схемалар, таблицалар һ. б.);
- 4) финанс-икътисадый нигезләү (әлеге проектны гамәлгә ашыру матди чыгымнар таләп иткән очракта);
- 5) Контроль-хисап палатасы бәяләмәсе (карап проекты муниципаль финанс тикшерүе предметы булган мәсьәләләргә кагылса);
- 6) бюджет законнарында каралган документлар һәм материаллар (район бюджеты, район бюджеты үтәләше турындагы карарлар проектлары буенча);
- 7) чагыштырма таблица (район Советы карарына үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турында карар проекты кертелгәндә);
- 8) әлеге мәсьәлә буенча чыгыш ясаучылар һәм чакырылган докладчылар исемлеге;
- 9) әлеге муниципаль хокукый акт проекты кабул итүгә бәйле рәвештә кабул ителергә, үзгәртәргә, үз көчен югалткан дип танылырга яисә туктатылырга тиешле муниципаль хокукый актлар исемлеге (кирәк булганда).

3. Башкарма комитет житәкчесе, башка жирле үзидарә органнары житәкчеләре тарафыннан кертелгән муниципаль хокукый актлар район Башкарма комитетында, башка жирле үзидарә органнарында билгеләнгән тәртиптә килештерелергә тиеш. Озату материалларында башкаручының фамилиясе, исеме, атасының исеме, вазыйфасы һәм эш телефоны, шулай ук проектны эшләгән бүлекчә житәкчесе булырга тиеш.

4. Муниципаль норматив хокукый актларның барлык проектлары коррупцион факторларны ачыклау предметына (коррупциягә каршы экспертиза) экспертиза үткәрелергә тиеш.

5. Коррупциягә каршы экспертиза норматив хокукый актларга һәм норматив хокукый актлар проектларына коррупциягә каршы экспертиза үткәрү тәртибе нигезендә коррупциягә каршы экспертиза үткәрү өчен җаваплы вазыйфаи зат тарафыннан үткәрелә.

6. Муниципаль норматив хокукый актларның барлык проектлары да Интернет челтәрендә коррупциягә каршы бәйсез экспертиза үткәрү өчен районның рәсми сайтында норматив хокукый актларга һәм норматив хокукый актлар проектларына коррупциягә каршы экспертиза үткәрү тәртибендә билгеләнгән тәртиптә һәм срокларда урнаштырыла.

7. Муниципаль норматив хокукий актларның барлык проектлары да гамәлдәге закон нормаларына туры килү-килмәүне өйрәнү өчен район прокуратурасына жиберелә.

8. Район Советының жириле салымнар һәм жыемнарны билгеләү, үзгәртү һәм юкка чыгаруны, жириле бюджет акчаларыннан чыгымнарны гамәлгә ашыруны күздә тоткан карарлары проектлары район Советы каравына бары тик район Башкарма комитеты житекчесе инициативасы белән яки аның бәяләмәсе булганда гына кертелә ала. Күрсәтелгән бәяләмә муниципаль хокукий акт проекты район Башкарма комитетына тапшырганнан соң ун көн эчендә район Советына тапшырыла.

9. Муниципаль хокукий акт проекты һәм аңа кушып бирелә торган материаллар район Башлығы - район Советы Рәисе исеменә язмача жиберелә.

Статья 45

1. Кергән муниципаль хокукий акт проекты һәм аңа кушып бирелә торган материаллар район Советы аппараты тарафыннан кергән көнне теркәлә.

2. Район Башлығы-район Советы Рәисе муниципаль хокукий акт проекты теркәгәннән соң бер тәүлек эчендә аны аңа кушып бирелә торган материаллар белән бергә район Советының даими комиссиясенә жиберә, аның карамагына тәкъдим ителә торган мәсьәлә керә. Тиешле акт проекты башта коррупциягә каршы экспертиза үткөрү өчен җаваплы вазыйфаи затка, шулай ук район прокуратурасына жиберелә, уңай бәяләмәләр алганнан соң, район Советының даими комиссиясенә аңа кушып бирелә торган барлык материаллар белән жиберелә.

3. Муниципаль хокукий актның тәкъдим ителгән проекты әлеге регламент таләпләренә җавап бирми яки аның буенча әлеге Регламентның 44 статьясында күрсәтелгән кирәкле материаллар тапшырылмый икән, мондый проект инициаторга әлеге Регламентта билгеләнгән таләпләргә туры китерү өчен район Башлығы - район Советы Рәисе тарафыннан кире кайтарыла.

4. Муниципаль хокукий акт проекты буенча, аны караганчы, район Советы халык алдында тыңлаулар билгеләргә мөмкин, алар район Уставында һәм район Советының норматив хокукий актларында билгеләнгән тәртиптә уздырыла.

Статья 46

1. Муниципаль хокукий акт проекты карау, проект буенча даими комиссиядә бәяләмә әзерләү тәртибе әлеге регламент нигезендә мөстәкыйль билгеләнә.

2. Проектлар өстендә эшләү өчен даими комиссия проект инициаторы яки аның вәкилләре катнаша ала торган эшче төркемнәр төзи ала.

3. Муниципаль хокукий актларның альтернатив проектлары даими комиссия тарафыннан төп проект белән бер үк вакытта карала.

4. Даими комиссиядә муниципаль хокукий акт проекты буенча фикер алышу, проектны керткән хокук чыгару инициативасы субъекты вәкилен чакырып, ачыктан-ачык уза.

5. Комиссия эшендә катнашмаган әгъзасы даими комиссиягә үзенең кисәтүләрен һәм тәкъдимнәрен жиберергә хокуклы, алар каралырга тиеш. Вәкаләтләренә һәм тәкъдимнәренә карау нәтижәләре турында даими комиссия рәисе район Советы утырышына шундый искәрмәләр һәм тәкъдимнәр жибергән район Советы депутатларының телдән формасында хәбәр итә, шулай ук аның утырышта карауга әзерлегә турында хәбәр итә.

Статья 47

1. Закон чыгару инициативасы субъектлары тарафыннан проектка проектның

аерым нигезлэмэләрәнең редакциясен үзгәртү рәвешендә язма рәвештә төзәтмәләр кертелә, яки проектны конкрет сүзләр, пунктлар, өлешләр, статьялар һәм башка нигезлэмэләр белән өстәү рәвешендә, яки проектның конкрет нигезлэмэләрен төшереп калдыру турында тәкъдимнәр рәвешендә, район Советының даими комиссиясенә, аның карамагына карала торган проект керә.

2. Проектка төзәтмәләр район Советының даими комиссиясе утырышында каралырга тиеш, аның утырышы вакыты турында проектны керткән хокук ижат инициативасы субъектына, шулай ук карала торган проектка төзәтмәләр керткән хокук чыгару инициативасы субъектларына хәбәр ителә. Төзәтмәләр таблицасы күрсәтелгән зат тарафыннан алдан ук, аларны даими комиссиядә каралганчы, бер атнадан да соңга калмыйча жиберелә.

3. Төзәтмәләрне караганда хокук чыгару инициативасы субъектлары яки аларның вәкилләре киңәш бирү тавышы хокукы белән катнашырга хокуклы. Төзәтмәләр керткән хокук чыгару инициативасы субъекты яки аның вәкиле фикер алышу барышында кертелгән төзәтмәләрнең редакциясен нигезләргә һәм төгәлләштерергә яисә аларны карап тикшерүдән төшереп калдырырга хокуклы.

4. Фикер алышу нәтижеләре буенча даими комиссия төзәтмә белән килешергә һәм аны муниципаль хокукый акт проекты текстына керттергә яисә аны кире кагарга тәкъдим итә ала.

5. Муниципаль хокукый акт проекты, даими комиссия утырышында каралганнан соң, район Башлыгы-район Советы Рәисенә, район Советының алдагы утырышы көн тәртибенә кертү өчен жиберелә.

Статья 48

1. Гражданның хокукый инициативасын гамәлгә ашыру тәртибендә кертелгән муниципаль хокукый акт проекты аны керткән көннән алып өч ай эчендә район Советы тарафыннан ачык утырышта һичшиксез каралырга тиеш.

2. Муниципаль хокукый акт проекты керткән гражданның инициатив төркеме вәкиле (вәкилләре) алар тарафыннан кертелгән проектны карау вакыты һәм урыны турында алдан ук хәбәр ителә, алар бу проект турында фикер алышканда район Советы утырышында катнашырга һәм аның буенча үз позицияләрен белдерергә хокуклы.

3. Әгәр муниципаль хокукый акт проекты караганда, гражданның инициатив төркеме вәкиле (вәкилләре) юк икән, проектны карау район Советының икенче утырышына күчерелә. Әгәр муниципаль хокукый акт проекты кабат караганда, гражданның инициатив төркеме вәкиле (вәкилләре) янә юк икән, тиешле проект өлегә затлар катнашыннан башка район Советы тарафыннан карала.

4. Муниципаль хокукый акт проекты карау нәтижеләре буенча кабул ителгән дәлилләнгән карар жиде көн эчендә гражданның инициатив төркеме вәкиленә (вәкилләренә) язма рәвештә житкерелә.

Статья 49

1. Район Советында хокукый актлар проектларын карау, әгәр закон, район Уставы, район Советы тарафыннан конкрет проектка карата башкача билгеләнмәгән булса, бер укуда гамәлгә ашырыла.

2. Район Советының муниципаль хокукый актлары түбәндәге процедурада кабул ителә:

- 1) проектны тикшерү;
- 2) проектны нигез итеп кабул итү;
- 3) төзәтмәләр кертү;

4) хокукый актны тулаем кабул итү.

Статья 50

1. Район Советы утырышында муниципаль хокукый акт проектын карау хокук чыгару инициативасы субъекты яисә аның вәкиле докладыннан башлана.

2. Докладчы шулай ук даими комиссиядә проектны карау нәтижәләре, кәргән төзәтмәләр, бәяләмәләр һәм аларны карау нәтижәләре турында хәбәр итә.

3. Докладтан соң район Советы депутатлары, район Башкарма комитеты житәкчесе, экспертлар һәм фикер алышуда катнашу өчен чакырылган башка затларның тәкъдимнәре һәм искәртмәләре тыңлана.

4. Рәислек итүче район Советы депутатларының яки башка хокук чыгару инициативасы субъектларының яки аларның район Советы утырышында катнашучы вәкилләренә муниципаль хокукый акт проектына төзәтмәләр булу-булмавын ачыклай. Төзәтмәләр булмаса, рәислек итүче муниципаль хокукый акт проектын тулаем кабул итү турындагы мәсьәләне тавышка куя. Әгәр муниципаль хокукый акт проектын текстна төзәтмәләр булса, рәислек итүче төзәтмәләр кабул итү турындагы мәсьәләне тавышка куя. Төзәтмә авторы, даими комиссия вәкиле, шулай ук район Советы депутаты яки башка хокук чыгару инициативасы субъекты яки аның вәкиле, каршылыктары булган вәкил чыгышларында үз позицияләрен нигезли алалар.

Төзәтмә (төзәтмәләр) кабул итү турындагы карар район Советы депутатларыннан күпчелек тавыш белән кабул ителә. Әгәр тавыш бирү нәтижәләре буенча мондый тәкъдим тиешле күләмдә тавыш жыймаса, төзәтмә өстәмә тавыш бирүдән башка кире кагылган дип санала.

5. Төзәтмәләр буенча тавыш бирү тәмамлангач, рәислек итүче муниципаль хокукый акт проектын тулаем кабул итү турындагы тәкъдимне тавышка куя. Район Советының муниципаль хокукый акты, әгәр аның өчен район Советы депутатларының күпчелеге тавыш бирсә, кабул ителгән дип санала.

6. Әгәр тавыш бирү нәтижәләре буенча әлеге проектны тулаем кабул итү турындагы тәкъдим тиешле тавыш санын жыймаган булса, бу проект даими комиссиягә эшләп бетерү өчен кире кайтарыла, яки район Советы карар кабул итәргә мөмкин проектны кире кагу турында карар кабул ителә. Проектны эшләп бетерүгә кире кайтарганда район Советы утырышында кабул ителгән төзәтмәләргә исәпкә алып, әлеге проектка төзәтмәләргә кабат кергән өчен вакыт билгели.

7. Кирәкле очракларда муниципаль хокукый акт проектын тулаем кабул итү турында, район Советы карары буенча кабул ителгән карары нигезендә, утырышта катнашучы депутатлар саныннан күпчелек тавыш белән кичектерелергә мөмкин, ә проект район Советының юридик бүлегенә, эчкә юридик каршылыктарны бетерү, проект нигезләмәләренә район Советы билгеләгән вакытка туры килүен билгеләү өчен жибәрелә.

8. Район Советы тарафыннан муниципаль хокукый актлар кабул ителгәннән соң, аның текстна нинди дә булса үзгәрешләр, шул исәптән карарның мәгънәсен һәм эчтәлеген үзгәртүче редакцияләр кергән рәхсәт ителми.

Статья 51

1. Район Советы тарафыннан район бюджеты турында карар проектын, аның үтәлеше турындагы хисапны карау һәм раслау тәртибе район Советының норматив хокукый акты белән билгеләнә.

Бүлек 9. Район Уставы, район Уставына үзгәрешләр һәм өстәмәләр кергән турында карар проектларын карау үзенчәлекләре

Статья 52

1. Район Уставы проекты, район Советы карары проекты, район Советына үзгәрешләр кертү турында район Башлыгы, район Советы депутатлары, район Башкарма комитеты житәкчесе, район прокуроры, территориаль иҗтимагый үзидарә органнары, гражданның инициатив төркемнәре тарафыннан кертелә ала.

2. Район Уставы проектын, Район Уставына үзгәрешләр кертү турында район Советы карары проектын карау әлеге Регламентта каралган тәртиптә район Советы утырышларында кимендә ике укуда гамәлгә ашырыла.

3. Район Уставы проектын, Уставка үзгәрешләр кертү турында карар проектын әзерләү өчен район Советы карары белән махсус комиссия төзелергә мөмкин. Күрсәтелгән комиссия эшендә катнашу өчен Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнары белгечләре, экспертлар чакырылырга мөмкин.

4. Район уставы, Район Уставына үзгәрешләр кертү турындагы карар район Советы депутатларының билгеләнгән саныннан күпчелек тавыш белән өчтән ике өлешкә кабул ителә.

Статья 53

1. Район Уставы проекты, район Советы карары проекты, район Уставына үзгәрешләр кертү турында район Советы карары проекты, аларны карау көненә кадәр 30 көннән дә соңга калмыйча, район Советы тарафыннан массакуләм мәгълүмат чараларында рәсми басылып чыгарга яки Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталында һәм районның рәсми сайтында Интернет-телекоммуникация челтәрендә халыкка житкерелергә тиеш.

Статья 54

1. Район Уставы проекты буенча, район Уставына үзгәрешләр кертү турында район Советы карары буенча, аларны район Советы утырышына карау алдыннан халык алдында тыңлаулар, Уставка үзгәрешләр бары тик жирле әһәмияттәге мәсьәләләр Уставында беркетелә торган мәсьәләләргә һәм аларны хәл итү вәкаләтләрен Россия Федерациясе Конституциясенә һәм федераль законнарга туры китерү максатларында кертелә торган очрактардан тыш уздырыла.

Статья 55

1. Устав проектларына төзәтмәләр һәм Район Уставына үзгәрешләр кертү турындагы карарлар тулаем тикшерелә һәм тавыш бирә. Төзәтмәләр район Советы депутатларынан күпчелек тавыш белән кабул ителә.

2. Район Уставы проекты тексты яки Район Уставына үзгәрешләр кертү һәм булган юридик каршылыкларны бетерү турында карар проекты тикшерелгәннән соң, район Уставы проектын кабул итү яки Район Уставына үзгәрешләр кертү турында район Советы карары икенче укулышта район Советы депутатларының күпчелек тавышы белән кабул ителә.

Бүлек 10. Район Советы тарафыннан башка карарлар кабул итү тәртибе

Статья 56

1. Район Советы район Советы карарлары формасында рәсмиләштерелә торган норматив булмаган актларны түбәндәге мәсьәләләр буенча кабул итә:

1) район Башлыгын - район Советы Рәисен сайлау, район Башлыгының отставкасын кабул итү турында;

2) район Башлыгы урынбасары-Рәис урынбасарын сайлау һәм вазыйфасыннан азат итү турында;

- 3) район Советының даими комиссияләрен формалаштыру турында;
 - 4) район Башкарма комитеты житәкчесен билгеләү турында;
 - 5) чикләрен үзгәртү, районны үзгәртеп кору, жирле референдум үткөрү турында инициативаны тәкъдим итү хакында;
 6. чикләрен үзгәртү, районны үзгәртү, жирле референдум билгеләү мәсьәләләре буенча тавыш бирү билгеләү турында;
 - 7) район Башкарма комитеты житәкчесе вазыйфасына конкурс билгеләү турында;
 - 8) район Башкарма комитеты житәкчесе вазыйфасына кандидатураларны карау өчен Конкурс комиссиясе әгъзаларын билгеләү турында (алга таба-конкурс комиссиясе);
 9. район сайлау комиссиясе әгъзаларын билгеләү турында, Югары Ослан муниципаль районы жирле үзидарә органнарының башка вазыйфаи затларын билгеләү (сайлау, килештерү) турында;
 - 10) ачык тыңлаулар билгеләү турында;
 - 11) гражданны арасында сораштыру билгеләү турында;
 12. муниципаль хокукый актлар һәм жирле әһәмияттәге башка мөһим мәсьәләләр проектларын халык фикер алышуында кертү турында;
 13. район Советының үз-үзен таркату турында, район Советы депутатлары вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату турында;
 14. Татарстан Республикасы Дәүләт Советына закон чыгару инициативасы турында;
 15. Татарстан Республикасы Конституция судына мөрәжәгать турында;
 - 16) прокурор протестын (күрсәтмәләрен) карау турында;
 - 17) процедуралардан тыш, район Советы карамагына кертелгән башка мәсьәләләр буенча.
2. Әгәр аның өчен район Советы депутатларының билгеләнгән саныннан күпчелек тавыш бирсә, әгәр башкасы законнар, район Уставы белән билгеләнмәгән булса, күрсәтелгән мәсьәләләр буенча карар кабул ителгән дип санала.

Статья 57

1. Әлеге Регламентның 56нче статьясында күрсәтелгән мәсьәләләрен район Советы каравына чыгару инициативасы хокук иҗат инициативасы субъектларына, законнарда, район Уставында, әлеге Регламентта билгеләнгән башка затларга, органнарда, оешмаларга карый.
2. Күрсәтелгән мәсьәләне район Советы каравына чыгару инициаторы район Советы карары проектын, шулай ук әлеге мәсьәләне карау өчен кирәкле һәм законнарда, район Уставында, әлеге Регламентта каралган башка документларны һәм материалларны тәкъдим итә.
3. Район Советы тарафыннан кадрлар мәсьәләләрен хәл иткәндә шулай ук һәр кандидатка карата белешмә - объективка, кандидатның тиешле вазыйфаны биләү өчен билгеләнгән таләпләргә туры килүен раслаучы документларга һәм бу вазыйфаны биләүгә комачаулаучы чикләүләренң булмавы тапшырылырга тиеш.

Статья 58

1. Әлеге Регламентның статьясында күрсәтелгән мәсьәләләр буенча карарлар район Советы тарафыннан район Советына кертелгән көнгә кадәр бер ай эчендә кабул ителә, әгәр карар кабул итүнең башка срогы законнарда, Район уставында яисә әлеге Регламентта билгеләнмәгән булса.
2. Күрсәтелгән мәсьәләләр район Советы тарафыннан район Советының даими

комиссияләре тарафыннан алдан каралганнан соң карала, аның карамагына тәкъдим ителә торган мәсьәлә керә.

3. Күрсәтелгән мәсьәләләр буенча алынган материалларны теркәү, аларны алдан карау өлеге Регламентта билгеләнгән кагыйдәләр буенча район Советының муниципаль хокукый актлары проектларын теркәү һәм алдан карау өчен гамәлгә ашырыла.

Статья 59

1. Район Советы карарлары проектлары, кадрлар мәсьәләләре, жирле референдумны билгеләү карарларыннан тыш, аларны караганчы, район Советы тарафыннан халык тыңлауларына яисә халык фикер алышуларына чыгарылырга мөмкин. Районны үзгәртеп кору турындагы инициативаны күрсәтү турындагы карар проекты гавами тыңлауларга мәжбүри рәвештә чыгарыла.

Бүлек 11. Югары Ослан муниципаль районы Башкарма комитеты җитәкчесен билгеләү

Статья 60

1. Район Башкарма комитеты җитәкчесе өлеге вазифаны биләүгә конкурс нәтижәләре буенча конкурс комиссиясе тарафыннан тәкъдим ителгән кандидатлар арасынан район Советы тарафыннан билгеләнә.

Статья 61

1. Район Башкарма комитеты җитәкчесе вазифасына конкурс нәтижәләре турында мәгълүмат белән конкурс комиссиясе рәисе чыгыш ясый.

2. Район Башкарма комитеты җитәкчесе вазифасына һәр кандидат үз вәкаләтләре вакытында булачак эшчәнлекнең кыскача программасы белән район Советы утырышында чыгыш ясый.

3. Район Советы депутатлары конкурс комиссиясе рәисенә, кандидатларга сораулар бирергә, тәкъдим ителгән кандидатларга агитация ясарга хокуклы.

Статья 62

1. Район Башкарма комитеты җитәкчесен билгеләү мәсьәләсе район Советы тарафыннан ачык тавыш бирү юлы белән хәл ителә.

2. Район Башкарма комитеты җитәкчесен билгеләү турындагы карар, әгәр аның өчен район Советы депутатларының күпчелеге тавыш бирсә кабул ителгән дип санала.

Статья 63

1. Әгәр конкурс комиссиясе тәкъдим иткән кандидатларның берсе дә район Башкарма комитеты җитәкчесе вазифасына билгеләү өчен кирәкле санда тавыш жыймаса, район Советы район Башкарма комитеты җитәкчесе вазифасына кабат конкурс үткөрү турында Карар кабул итә.

2. Өлеге карар кабул ителү белән бер үк вакытта район Советы район Башкарма комитеты җитәкчесе вазифасына конкурс комиссиясенәң элеккеге составында конкурс үткөрү яки конкурс комиссиясенәң яңа составын формалаштыру турында Карар кабул итә. Район Советы шулай ук конкурс комиссиясенәң санлы составын үзгәртү турында карар кабул итәргә мөмкин.

Бүлек 12. Тикшерү-хисап палатасы рәисен сайлау һәм азат итү

Статья 64

1. Район Уставы нигезендә, бюджетның үтәлешен контрольдә тоту һәм район муниципаль милкендәге милек белән идарә итү һәм аның белән эш итү тәртибен үтәү өчен, район Советы Контроль-хисап палатасы рәисе составында районның Контроль-хисап палатасын төзи.

2. Районның Контроль-хисап палатасы рәисе район Башлыгы тәкъдиме белән район Советы вазыйфасына билгеләнә.

3. Район Контроль-хисап палатасы рәисе вазыйфасына сайлау яки аны биләгән вазыйфасыннан азат итү турындагы карарлар район Советы депутатлары саныннан күпчелек тавыш белән кабул ителә.

Бүлек 13. Сайлау комиссиясе әгъзаларын билгеләү һәм вәкаләтләрән вакытыннан алда туктату

Статья 65

1. Районның сайлау комиссиясе жирле үзидарә органнары структурасына керми торган муниципаль орган булып тора.

2. Районның сайлау комиссиясе федераль законнар, Татарстан Республикасы законнары һәм Татарстан Республикасы Сайлау кодексы белән билгеләнгән тәртиптә һәм срокларда төзелә.

3. Район сайлау комиссиясе эшчәнлеген финанс ягыннан тәэмин итү район бюджетында Россия Федерациясе бюджетларының чыгымнары классификациясе нигезендә аерым юл белән күздә тотыла.

4. Район сайлау комиссиясенең вәкаләтләре, аның эшчәнлегенә тәртибе һәм гарантияләре федераль законнар, Татарстан Республикасы законнары, әлеге Устав белән җайга салына.

14. Район Башкарма комитеты җитәкчесе вазифасына кандидатураларны карау өчен конкурс комиссиясе әгъзаларын билгеләү тәртибе

Статья 66

1. Конкурс комиссиясе әгъзалары район Башкарма комитеты җитәкчесе вазыйфасына кандидатураны карау өчен "Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принципнары турында" 2003нче елның 6нчы октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 37нче статьясы һәм "Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында" 2004нче елның 28нче июлендәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законының 26нчы статьясы, Югары Ослан муниципаль районы Уставы нигезендә билгеләнә.

Статья 67

1. Район Советының конкурс комиссиясе әгъзаларының гомуми санын билгеләү турындагы карары Югары Ослан муниципаль районы Советы депутатлары саныннан күпчелек тавыш белән кабул ителә.

2. Район Советы билгеләгән конкурс комиссиясе составына кандидатлар район Башлыгы тарафыннан тәкъдим ителә.

3. Район Советының конкурс комиссиясе әгъзаларының яртысын билгеләү турындагы карары район Советы депутатларынан күпчелек тавыш белән кабул ителә.

4. Конкурс комиссиясе әгъзаларын билгеләү район Советының бер карары белән рәсмиләштерелә.

Бүлек 15. Район Советының Татарстан Республикасы Дәүләт Советында Закон чыгару инициативасы хокукын гамәлгә ашыру

Статья 68

1. Район Советы Татарстан Республикасы Конституциясенә 76нчы статьясы нигезендә Татарстан Республикасы Дәүләт Советына закон чыгару инициативасы хокукына ия.

Статья 69

1. Район Советының закон чыгару инициативасы Татарстан Республикасы Дәүләт Советы Регламентында билгеләнгән таләпләр нигезендә рәсмиләштерелә.

Статья 70

1. Закон проектын закон проектын закон чыгару инициативасы хокукын гамәлгә ашыру тәртибендә Татарстан Республикасы Дәүләт Советына кертү турындагы карар анда катнашучы район Советы депутатлары саныннан күпчелек тавыш белән кабул ителә һәм тиешле карар белән рәсмиләштерелә.

2. Район Советы карарында район Советы комитетларда һәм Татарстан Республикасы Дәүләт Советы утырышында каралганда закон проектын тәкъдим итүне йөкләгән зат күрсәтелә.

3. Кирәкле материаллар һәм район Советы карары белән әзерләнгән закон проекты Татарстан Республикасы Дәүләт Советына кертелә.

Бүлек 16. Район Советының контроль функцияләрен тормышка ашыру

Статья 71

1. Район Советы район территориясендә район Советы тарафыннан кабул ителә торган норматив-хокукый актларның, район бюджеты үтәлеше, бюджеттан тыш фондлардан, район үсеше программаларыннан файдалану, район Башкарма комитеты һәм аның житәкчесе эшчәнлегенә, милек һәм жир мөнәсәбәтләре Палатасы, финанс-бюджет палатасы, Контроль-хисап палатасы эшчәнлегенә контрольдә тоту.

2. Район жирле үзидарә органнары һәм аларның вазыйфаи затлары тарафыннан законнарны, район Уставын һәм башка муниципаль норматив хокукый актларны бозу фактлары ачыкланган очракта, депутатларның билгеләнгән саныннан күпчелек тавыш белән кабул ителә торган район Советы карары белән әлегә фактларны тикшерү өчен вакытлыча контроль комиссияләргә төзелергә мөмкин.

Статья 72

1. Район Советының һәр карарында, кагыйдә буларак, аның үтәлешен тикшереп тору йөкләнгән даими комиссия яки район Советы депутаты күрсәтелә.

2. Контрольнең максаты-хокукый актының нәтижәлелек дәрәжәсен, аның үтәлешен кыенлаштыра торган сәбәпләргә билгеләү, аларны җаваплылыкка тарту, шулай ук кирәк булганда аны судта яклау.

3. Карарның һәр контроль пунктында башкаручы һәм, кагыйдә буларак, үтәү вакыты күрсәтелә. Даими комиссия яки контроль йөкләнгән депутат хокукый актының үтәлеше турында үз вакытында хәбәр әзерләргә тиеш.

4. Мондый хәбәрне тыңлаганнан соң Район Советы хаклы:

- 1) башкарылган эш кебек хокукый актны контрольдән төшерергә;
 - 2) контроль вәкаләтләрне озайтырга;
 - 3) контроль вәкаләтләрне башка комиссиягә яисә депутатка йөкләргә;
 - 4) хокукый актны гамәлдән чыгарырга;
 - 5) хокукый актны үзгәртү яисә аны тулыландыру.
5. Контроль буенча хисапчылык чоры хокукый актта яисә беркетмә карарында билгеләнә.

Статья 73

1. Район Башкарма комитеты җитәкчесе елга бер тапкыр яки район Башлыгы - район Советы Рәисе таләбе буенча район Советына район Башкарма комитеты эшчәнлегә һәм үзенең эшчәнлегә турында хисап бирә.

2. Район Советы утырышында район Башкарма комитеты җитәкчесе яки аның урынбасары отчет белән чыгыш ясый.

3. Район Башкарма комитеты эшчәнлегә турында хисап буенча фикер алышу нәтижәләре буенча район Советы карар кабул итә.

4. Милек һәм жир мөнәсәбәтләре Палатасы, финанс-бюджет палатасы һәм контроль-хисап палатасы җитәкчеләре, район Башлыгы таләбе буенча, район Советына үз эшчәнлекләре турында хисап бирә.

Статья 74

1. Район Башкарма комитеты, аның җитәкчесе, предприятие, учреждение, оешма, вазыйфаи затлар, әгәр законда башкача билгеләнмәгән булса, район Советы, аның комиссияләре, район Советы депутаты мәрәҗәгәте буенча соратып алына торган мөһлүматны район Советы карамагына караган мәсьәләләр буенча бирергә, ә законнарны, муниципаль норматив-хокукый актларны бозган өчен кичекмәстән чаралар күрергә, гаеплеләрне җаваплылыкка тарту өчен чаралар күрергә тиеш.

Статья 75

1. Район Советының даими комиссияләре җирле үзидарәнең вазыйфаи затларын тыңларга, район Советы карамагына караган мәсьәләләр буенча кирәкле документларны һәм материалларны соратып алырга хокуклы.

2. Җирле үзидарәнең вазыйфаи затларын тыңлау нәтижәләре буенча даими комиссия карар кабул итә.

Бүлек 17. Депутатларның сайлаучылар белән эшләве.

Статья 76. Район Советы депутаты аңа гамәлдәге законнар, әлеге регламент һәм район Уставы белән бирелгән барлык хокуклардан файдалана.

Статья 77. Район Советы депутаты сайлаучылардан кәргән тәкъдимнәрне, гаризаларны һәм шикаятьләрне карый, үз вәкаләтләре чикләрендә, аларда булган мәсьәләләрне дәрәс, үз вакытында хәл итәргә ярдәм итә, гражданның кабул итә, җәмәгатьчелек фикерен өйрәнә, җирле үзидарәнең тиешле органнарына, ә кирәк булганда башка дөүләт һәм иҗтимагый органнарга тәкъдимнәр кертә.

Статья 78 Вәкаләтләрне гамәлгә ашыру өчен район Башлыгының сайлау округындагы район Советы депутатына сайлаучылар белән очрашуларны оештыруда, аларга хәбәр итүдә һәм башка мәсьәләләрдә кирәкле ярдәм күрсәтелә.

Статья 79. Район Советы депутаты сайлаучыларга үз эшчәнлекләре турында алар белән очрашулар вакытында, шулай ук массакуләм мөгълүмат чаралары аша хәбәр итә.

«Бүлек 15¹ Югары Ослан муниципаль районы Советының югары эзерлек режимы, гадәттән тыш хәл режимы, чикләү чаралары (карантин), гадәттән тыш яки хәрби хәл чорында эш үзенчәлекләре

Статья 79¹

1. Татарстан Республикасы территориясендә гадәттән тыш хәл режимы, чикләү чаралары (карантин), гадәттән тыш яки хәрби хәл кертелгән чорда район Башлыгы тарафыннан район Советы эшенең аерым тәртибе билгеләнә (алга таба – эшенең аерым тәртибе).

2. Әлеге Регламентның район Советы, район Советының даими комиссияләре утырышлары, тавыш бирү һәм аларда карарлар кабул итү өлешендә әлеге Регламентның аерым тәртибен билгеләгәндә әлеге бүлектә билгеләнгән үзенчәлекләрне исәпкә алып кулланыла.

3. Район Советы утырышы, район Советының даими комиссияләре утырышлары мөгълүмати-телекоммуникацион элементә челтәрләрен кулланып, видеоконференцэлементә рәвешендә (алга таба – район Советы утырышы, район Советының даими комиссияләре дистанцион формада) үткөрелергә мөмкин.

Статья 79²

1. Карар үткөрү турында даими комиссия район Советы утырышы дистанцион формада кабул ителә даими комиссия рәисе белән мәжбүри уведомлением район Советы Рәисе.

2. Район Советының даими комиссиясе утырышында катнашу әлеге комиссия эгъзалары булмаган затларның дистанцион формада район Советының даими комиссиясе карары буенча гамәлгә ашырыла.

3. Район Советының даими комиссиясе карарлары дистанцион формада ачык тавыш бирү юлы белән кабул ителә. Тавыш бирү, язылу сорауларга үткөрелә юлы белән сораштыру эгъзалары, район Советының даими комиссиясе, катнашучы утырышта (поднятием кулын).

Статья 79³

1. Район Советы утырышында катнашу мөмкинлеге район Башкарма комитеты житәкчесенә, район прокурорына мәжбүри тәртиптә тәмин ителә.

2. Район Советы утырышын үткөрү турында мөгълүмат дистанцион формада, аны үткөрүгә бер көннән дә соңга калмыйча, район Советы депутатларына жибәрелә һәм Югары Ослан муниципаль районының "Интернет" рәсми сайтында урнаштырыла.

3. Карарлар район Советы утырышында дистанцион формада ачык тавыш бирү юлы белән кабул ителә. Тавыш бирү, сорауларга язылу, чыгышларга язылу утырышта катнашучы депутатларны сораштыру юлы белән үткөрелә.

4. Район Советы утырышын дистанцион формада Югары Ослан муниципаль районының «Интернет» челтәрәндәге рәсми сайтында һәм кирәк булган очракта, шулай ук «Интернет» челтәрәндәге башка мөгълүмати ресурсларда трансляцияләү мөмкин.

5. Чакырылган затлар район Советы утырышында дистанцион формада, мөгълүмати-телекоммуникацион элементә челтәрләрен кулланып катнаша.

Статья 79⁴

1. Район Советы утырышы, район Советының даими комиссиясе утырышы үткәрелгәндә, дистанцион формада утырыш беркетмәсе рәсмиләштерелә, утырышта рәислек итүче тарафыннан имзалана.

2. Район Советы утырышы беркетмәсенә, районның даими комиссиясенә дистанцион формада утырышны үткәргәндә, утырышның башлану һәм тәмамлану вакытын үткәргәндә кулланыла торган программа чаралары турында белешмәләр, шулай ук әлеге Регламентта каралган башка белешмәләр кертелә. Беркетмәгә утырышның аудиовидеоязмасы куела.

Бүлек 16. Югары Ослан муниципаль район Советының әлеге регламентның үтәлешен контрольдә тоту

Статья 80. Әлеге регламентның үтәлешен контрольдә тоту Югары Ослан муниципаль районы Башлыгына йөкләнә.

Бүлек 17. Йомгаклау нигезләмәләре

Статья 81

1. Әлеге Регламентка үзгәрешләр һәм өстәмәләр район Советы тарафыннан район Советы депутатларыннан күпчелек тавыш белән кабул ителә.

2. Әлеге Регламентка үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү һәм карау әлеге Регламентның 8нче бүлегендә билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

Совет Рәисе
Югары Ослан муниципаль районы Башлыгы

М. Г. Зыятдинов